

Płeć osoby jako czynnik wpływający na cenione przez nią wartości moralne

Wstęp

Wartości moralne odgrywają kluczową rolę w życiu ludzi, kształtując ich zachowania, decyzje i interakcje społeczne. Istnieje wiele czynników, które wpływają na wartości moralne jednostki, w tym kulturę, rodzinę, religię czy doświadczenia życiowe. Wśród tych czynników, płeć osoby może również wpływać na to, jakie wartości moralne są przez nią cenione. W niniejszym eseju zostanie przedyskutowane, w jaki sposób płeć może wpłynąć na wartości moralne oraz jak te różnice mogą wpłynąć na społeczeństwo.

Zgodnie z teorią rozwoju moralnego człowieka, jaką opracował amerykański psycholog Lawrence Kohlberg (1927-1987), naczelną wartością moralną, ku akceptacji której przybliża się człowiek w toku swego życia, jest sprawiedliwość (justice, fairness). Najwyższy rozwojowo poziom moralny, tzw. poziom pokonwencjonalny, wiąże się z akceptacją zasady równości praw wszystkich ludzi oraz poszukiwaniem uniwersalnych zasad, które można by uznać za obowiązujące zawsze i wszędzie. Ideą nadrzędną wiążącą równość i bezwyjątkowość zasad jest reguła sprawiedliwości rozumianej jako jednakowe traktowanie wszystkich ludzi.

Teoria Kohlberga została zakwestionowana przez jego byłą współpracowniczkę Carol Gilligan (ur. w 1936 r.). Gilligan uznała, że koncepcja Kohlberga wyraża męski punkt widzenia. Przeciwstawiła lansowanej przez Kohlberga etyce sprawiedliwości etykę miłości opiekuńczej. W książce pt. „Innym głosem. Teoria psychologiczna a rozwój kobiet” („In a different voice. Psychological theory and women's

development") Gilligan napisała: „(...) inny głos kobiet wyraża prawdę zawartą w etyce miłości opiekuńczej (ethic of care), powiązanie relacji między ludźmi z odpowiedzialnością” (Gilligan, 1982, s. 174). W innym miejscu tej książki czytamy: „Ujęcie moralności jako czegoś dotyczącego działań, w których wyraża się miłość opiekuńcza (activity of care), sprawia, że centralnymi sprawami w rozwoju moralnym stają się odpowiedzialność za kogoś i za relacje z ludźmi, podczas gdy ujęcie moralności jako czegoś, co dotyczy sprawiedliwości (fairness) sprawia, że rozwój moralny zostaje powiązany z takimi kwestiami jak rozumienie uprawnień i reguł (Gilligan, 1982, s. 19).

Jeśli Gilligan ma rację, to idea powszechnego zbawienia powinna bardziej odpowiadać kobietom niż mężczyznom. Powszechne zbawienie oznacza, że dostąpią go zarówno ludzie uczciwi jak złoczyńcy, tak bohaterowie, jak i zbrodniarze. Takie zrównanie przyszłego losu kłóci się z zasadą sprawiedliwości. Jeśli prawdą jest, że mężczyźni cenią nade wszystko sprawiedliwość, powinni odrzucać ideę powszechnego zbawienia jako sprzeczną z poczuciem tego, co słuszne. Jeśli kobiety kierują się miłością opiekuńczą jako naczelną wartością, to współczując złoczyńcom, mogłyby chcieć oszczędzić im wiecznej kary. Idea powszechnego zbawienia nie tylko nie narusza zasady miłosierdzia, ale wręcz stanowi wypełnienie tej zasady.

Z rozważań tych jasno wynika hipoteza badawcza: powinna wystąpić różnica między mężczyznami i kobietami w ocenie idei powszechnego zbawienia. Kobietom idea ta powinna bardziej podobać się niż mężczyznom.

Część 1: Różnice w wartościach moralnych pomiędzy płciami

Badania naukowe dowodzą, że istnieją pewne różnice w wartościach moralnych, które są cenione przez mężczyzn i kobiety. Przykładowo, kobiety częściej niż mężczyźni cenią wartości takie jak współczucie, opiekuńczość czy współpraca. Z

kolei mężczyźni są bardziej skłonni do cenięcia wartości takich jak niezależność, sprawiedliwość czy rywalizacja. Istnieją także badania, które sugerują, że kobiety są bardziej skłonne do podejmowania decyzji opartych na etyce opiekuńczej, podczas gdy mężczyźni opierają się bardziej na etyce sprawiedliwości.

Część 2: Przyczyny różnic w wartościach moralnych pomiędzy płciami

Różnice w wartościach moralnych między płciami mogą wynikać z wielu czynników. Jednym z nich jest wpływ społeczeństwa, które często przypisuje różne role i oczekiwania płciom. Wpływ społeczeństwa może być widoczny już we wczesnym dzieciństwie, gdy dziewczynki i chłopcy są wychowywani w oparciu o różne wzorce zachowań i wartości.

Innym czynnikiem wpływającym na różnice w wartościach moralnych są różnice biologiczne między płciami. Hormony takie jak estrogen czy testosteron wpływają na rozwój mózgu, co może prowadzić do różnic w podejściu do wartości moralnych.

Część 3: Różnice w wartościach moralnych a społeczeństwo

Różnice w wartościach moralnych między płciami mają również wpływ na społeczeństwo. Może to prowadzić do różnic w zachowaniach i decyzjach życiowych, a także w sposób, w jaki mężczyźni i kobiety angażują się w życie społeczne i zawodowe. Przykładowo, kobiety mogą być bardziej zainteresowane zawodami związanymi z opieką i współpracą, takimi jak nauczanie, pielęgniarstwo czy praca socjalna, podczas gdy mężczyźni mogą być bardziej zainteresowani zawodami związanymi z rywalizacją i niezależnością, takimi jak inżynieria, finanse czy sport.

Różnice w wartościach moralnych mogą również wpłynąć na dynamikę relacji międzypłciowych. Kobiety mogą częściej dążyć do harmonii i współpracy w relacjach, podczas gdy mężczyźni mogą dążyć do sprawiedliwości i równowagi sił. Zrozumienie tych różnic może pomóc w budowaniu silniejszych i bardziej

satysfakcjonujących relacji.

Jednakże, warto zauważyć, że różnice w wartościach moralnych między płciami nie są absolutne i mogą się różnić w zależności od indywidualnych cech osobowości, wychowania czy doświadczeń życiowych. Ważne jest, aby nie wpadać w pułapkę stereotypów i postrzegać każdą osobę jako unikatowy zestaw wartości i przekonań.

Część 4: Wnioski

Płeć osoby może wpłynąć na wartości moralne, które są przez nią cenione, a te różnice mogą mieć wpływ na społeczeństwo oraz relacje międzyludzkie. Zrozumienie tych różnic może pomóc w lepszym zrozumieniu siebie nawzajem, co może prowadzić do większej tolerancji i współpracy w społeczeństwie. Jednocześnie, ważne jest, aby pamiętać, że wartości moralne są złożonym produktem różnych czynników, a płeć jest tylko jednym z nich. Wartości moralne powinny być postrzegane jako indywidualne cechy, które są kształtowane przez wiele różnych wpływów, a nie tylko przez płeć.

Gilligan, C. (1982). In a Different Voice: Psychological Theory and Women's Development. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Jeżeli potrzebujesz konsultacji przy pisaniu pracy licencjackiej lub magisterskiej, to polecamy serwis [pisanie prac](#) - pomoc w pisaniu prac w granicach dozwolonych prawem